

וכיון שכן דהא מיכת מוכרה דקרא מיירי דהתרו זו על ההכאה, א"כ לפי הצנתך (דהמקשה) דאי מיירי בשצת ומיירי בלא התרו זו על השצת ממילא מיירי נמי דלא התרו זו על ההכאה, א"כ ע"כ ל"ל דקרא לא מיירי בשצת אלא בחול, דאילו בשצת מיירי ולא התרו על השצת וממילא גם על ההכאה לא התרו, הא זה ודאי ליתא דהא מסיפא דקרא מכה אדם יומת מצואר דהתרו על ההכאה מיכת, וע"כ דבחול מיירי.

ועי' מהר"ם שיף שכתב כן בקולר "דלפי סברת המקשן" (דאי לא התרו על השצת א"כ מיירי נמי בלא התרו על ההכאה) "משני ליה" הא דמסיק "ואי בשצת מכה בהמה ישלמה אלא לאו בחול".

[ועי' מהר"ם דרך אחר, דמכ דמסיק ואי בשצת אמאי חייב אלא לאו בחול, ר"ל אחר דילפת הקישה דחזקי' דחייבי מיתות שוגגין פטורין ממכה בהמה דלא חלקת בהכאתה, שוב צריך אתה לומר דקרא לא מיירי בשצת, דאי בשצת מיירי א"כ אף דלא התרו על השצת פטור משום חייבי מיתות שוגגין, וכן משמע במהרש"א עיי"ש, — אך זה דחוק קצת דלא היה צורך לאסיק דקרא בחול מיירי ולא בשצת, כיון דכבר נתיישב הקישה דחזקי' בלא"ה דמכא דלא חלקת בהכאתה יליף ודו"ק].

גמרא

רלו) — א"ל ר"פ לאביי ולרבה דאמר חידוש הוא שחידשה תורה בקנס ואף על גב דמיקטיל משלם מתניתין כמאן מוקים לה וכו', — (ביאור), הנה כוונת ותכלית רב פפא כאן הוא להוכיח לאביי דרבה (שכיה רבו ודודו של אביי) ס"ל כר' יוחנן דחייבי מלקות שוגגין חייבין בתשלומין (לרצון דר"מ דסצירא לכו אין לוקין ומשלמין) דהא דאין לוקין ומשלמין היינו רק

אם לוקה בפועל דהיינו צאתו צ"י אצל בלא אתרו צ"י לוקין.

[ושמא היה שאלה צביהמ"ד צא' שנתחייב ממון לחצירו באיסור מלקות, כגון שהרג בהמתו ציום טוב וכדו', וצמח"ז הוי כולכו חייבי מלקות שוגגין דלא התרו בו, וזה תלוי בפלוג' ריו"ח ור"ל אי חייבי מלקות שוגגין פטורין כר"ל או חייבין כריו"ח, והיה אביי נוטה לפטור ולפסוק כר"ל, ולזה הוכיח לו רב פפא דרבה (רבו של אביי) בע"כ ס"ל כריו"ח דחייבי מלקות שוגגין חייבין].

דהנה הש"ס הקשה תחלת הסוגיא (ל"א ע"ג) אמתני' דהבא על אחותו משלם קנס, הא חייבי כריתות לוקין (כמתני' דאלו בן הלוקין) וקיי"ל דאין לוקה ומשלם, — ור' יוחנן (ל"ג ע"ג) אוקי מתני' דמשלם קנס היינו בלא אתרו צ"י, — ור"ל (ל"ד ע"ג) לא ניחא לי לאוקי כן דס"ל "כיון דאילו אתרו צ"י פטור כי לא אתרו צ"י נמי פטור", — ולכן אוקי ר"ל (ל"ג ע"ג) מתניתין דמשלם קנס צאחותו כר"מ דס"ל לוקה ומשלם, ופריך הש"ס התם אי מתניתין ר"מ הוא צצתו נמי יתחייב דהא ר"מ אף צמיתה וממון ס"ל מת ומשלם, גבי טבח ומכר בשצת, ומשני ר"ל דמת ומשלם לית לי והא דטבח ומכר בשצת מיירי בטובח ע"י אחר, — ורבה לא ניחא לי לאוקמה הא דטבח בשצת בטובח ע"י אחר, ולכן אמר רבה (ל"ד סוע"א) לעולם בטובח ע"י עלמו, ור"מ אף דלית לי מת ומשלם בעלמא מ"מ צקנסא חידוש הוא שחידשה תורה צקנס (דו"ה) דמת ומשלם.

והיה מקום להצין בדברי רבה דצא לאוקים לאוקימת' דריש לקיש צמקומו, דהא דמשלם צמתניתין דידן צאחותו הוא כר"מ דלוקה ומשלם, ומ"מ צצתו פטור דאין מת ומשלם אף לר"מ, והא דצגנצ וטבח בשצת ס"ל לר"מ דמשלם חידוש הוא שחידשה